

ÖĞRETMEN ADAYLARININ COVID-19 PANDEMİ KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

EXAMINATION OF TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS REGARDING THE CONCEPT OF COVID-19 PANDEMIC

Prof. Dr. Bülent GÜVEN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
bulentg@comu.edu.tr
ORCID No: 0000-0002-8883-3028

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü
fatihkana@hotmail.com
ORCID No: 0000-0002-1087-4081

Emel KIRAT
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora
Öğrencisi
emelkiratt@gmail.com
ORCID No: 0000-0001-5152-7214

ÖZET

Bu çalışmada Covid-19 virüsünün Dünya çapında gösterdiği yayılım sonrasında öğretim sürecinde hızlı bir şekilde geçiş yapılan uzaktan eğitim uygulamalarına ve “Covid-19, Pandemi” kavramlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmaya gönüllü katılım sağlayan öğretmen adaylarına araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak hazırlanan görüşme formu uygulanarak veriler toplanmıştır. Bireysel görüşme formu aracılığıyla gerçekleştirilen veri toplama sürecinde elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Belirlenen ilişkiler sonucu öğretmen adaylarının bu sürece ilişkin zihin imgelerini virüs tanımlamalarına bağlı olarak daha çok teşhis kategorisi boyutunda oluşturdukları, bununla birlikte salgın sürecini duyuşsal ve küresel boyutta ifade ettikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde oluşturulan metaforlar bağlamında ifadelerin yayılma, yıkıcı ve küresel etkiler üzerine kurulu olduğu görülmektedir. Dünya çapında hızlı ve çok sayıda alanda etkili olan bu kriz durumunun sosyal yaşam üzerinde önemli değişikliklere yol açtığı olgusu, görüşlerde etkin şekilde belirtilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinin daha ön planda olduğu bu süreçte teknoloji kullanımı, yaşanan sorunlara yönelik çözüm odaklı yaklaşımların kazanılması gereken temel nitelikler olduğu belirlenmiştir.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the opinions about the distance education process depending on the factual science due to the Covid-19 epidemic that emerged in the recent past and spread worldwide, and to interpret the relationships between the evaluations that emerged about the process. In this direction, with the participation of 168 pre-service teachers, the opinions of the teacher candidates were reached in 6 interview questions associated with the sub-objectives of the study. The data obtained during the data collection process carried out through the personal interview form were analyzed with the content analysis technique. The 6 main categories created in this context include sub-categories. As a result of the determined relationships, it was concluded that the pre-service teachers formed their mind images related to this process based on the diagnosis of the virus, however they expressed the epidemic process in an affective and global dimension. Similarly, in the context of metaphors, it is seen that expressions are based on spreading, destructive and global effects. It has been stated that this crisis situation, which is fast and effective in many areas worldwide, has led to significant changes in social life. It has been determined that the use of technology and solution-oriented approaches to the problems experienced are the basic qualities to be acquired in this process, where the distance education process becomes active.

Geliş Tarihi:

22.09.2021

Kabul Tarihi:

08.11.2021

Yayın Tarihi:

30.12.2021

Anahtar Kelimeler

Pandemi
Corona Virüs (Covid-19)
Uzaktan Eğitim.

Keywords

Pandemic
Corona Virus (Covid-19)
Distance Education.

GİRİŞ

Yüzyıllar boyunca geniş alanları kapsamına alarak olumsuz sonuçlarıyla birlikte toplu zararlara sebep olan pandemi (büyük salgın) geçmişten günümüze var olmakla birlikte küreselleşmenin sonucu olarak kısa sürede hızlı bir şekilde yayılım göstermekte ve ortaya çıkan sonuçlar geçmişe kıyasla çok sayıda insan topluluğunu etkisi altına alabilmektedir. Yakın geçmişte ortaya çıkan ve Covid-19 salgını şeklinde adlandırılan pandemi sürecinin 2019 yılı itibarıyla ilk olarak Çin'in Wuhan şehrinde görüldüğü uzman raporları kapsamında değerlendirilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından ilan edilen bu salgın kararıyla birlikte Dünya çapında gerçekleştirilen araştırmalara bağlı olarak çeşitli önlemlerin alınması ve yaşamsal dönüşüm ve yeni normal boyutu özelliklerinin kazanılması temel gereksinim haline gelmiştir (Guan, Ni, Hu, Liang, Ou, He, Zhong, 2020).

Küresel düzeyde meydana gelen bu süreç başta sağlık alanı olmak üzere sosyal yaşantı, ekonomi, politika, eğitim gibi çok sayıda alanı etkisi altına almıştır. Oluşan kriz sürecine yönelik etkiler uzun süreli zaman dilimini kapsamakta ve etkileri halen devam etmektedir (Can, 2020). Eğitim sistemleri de bu geniş kapsamlı yıkım sürecinden etkilenmekte ve toplumsal yapıda değişimlerin meydana gelmesine neden olmaktadır. Özellikle yeni normal ve önlemler insanlar için katı ve zorunlu uygulamalar şeklinde algılsa da hayatın devamlılığı için uyulmasının elzem oluşu otoritelerce ifade edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü; teşhis, izolasyon, seyahat sınırlamaları, sosyal hayata ilişkin düzenlemeler kapsamında alınacak önlemlerin bu sürecin doğru yönetilmesi adına hayati boyutta önemli olduğunu sıklıkla vurgulamaktadır (WHO, 2020). Söz konusu önlemler doğrultusunda öğrenme – öğretme süreçleri, sınav takvimleri, oluşturulan planlamalara bağlı olarak sürece uygun bir şekilde tasarlanarak alternatif yolların geliştirilmesine odaklanılmaktadır. Bu boyutta eğitsel süreçlerin çevirim içi ortamlarda gerçekleştirilmesine yönelik adımlarda atılmıştır (UNESCO, 2020).

Sağlık boyutunda yaşanan bu sorun ve çözümü için alınan önlemlerin eğitim, ticaret, turizm vb. sektörler üzerinde aksaklıklara sebebiyet verdiği bilinen bir gerçektir. Özellikle eğitim alanında öne çıkan aksaklıklara bakıldığında Covid-19 salgını sebebiyle küresel boyutta yaklaşık 770 milyon kişinin eğitim süreçlerinin sekteye uğradığı belirlenmiştir. Bu duraksamalar sonucu sürecin işleyişi Dünya genelinde alternatif çözüm yolları temel alınarak telafi edilmeye çalışılmaktadır. Ancak yaşanan salgının olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için sunulan öneriler ve gerçekleştirilen uygulamalar ekonomik, politik, sosyal alanlarda yaşanan sorunların çözümü konusunda istenen gelişmeleri sağlayamamış salgınla mücadele için daha etkin uygulamalar konusunda araştırmalar sürdürülmektedir. Bu araştırma çabalarının önemli bir bölümü de eğitsel süreçlerin izolasyon tedbirine bağlı olarak gerçekleştirilmesi ve uzaktan eğitim sürecinin etkili bir şekilde yönetilmesi konusunda ortaya konmaktadır (Kürtüncü ve Kurt, 2020).

Yaşanan geniş çaplı salgın sebebiyle hayata geçirilen uzaktan eğitim süreci, eğitim – öğretim faaliyetlerinde etkin olan birey anlayışının yanı sıra sürecin işleyişine ilişkin pek çok davranış farklılığını da beraberinde getirmiştir. Yaşanan teknolojik gelişmelere de bağlı olarak eğitim sürecinde dıştan denetimli öğrenci merkezli anlayışa yönelim gerçekleştirilmeye çalışılmış, öğrencilere yönelik belirlenen ortak seviye, tekdüze plan yapısı gibi geleneksel anlayış zorunlu olarak geride bırakılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde etkileşime bağlı olarak gerçekleştirilmesi hedeflenen beceri kazanımı farklı basamaklara uygun şekilde düzenlenmeye çalışılmış ve sürekli olarak geliştirme faaliyetleri sürdürülmüştür.

Açıklamalar doğrultusunda pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinin hızla yaygınlaşması, öğrencilerin sürece katılımı ve uzaktan eğitim sistemlerinin yönetimi hususlarında farklılaşmaları beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede sanal bir yapı içerisinde gerçekleşen eğitim – öğretim süreçlerinde ortam yapısı ve tasarımıyla birlikte çevirim içi niteliklerin göz önünde bulundurulması, bu yönde planlamaların gerçekleştirilmesi (İşman, 2011) hususları dikkate alınarak uygulamalar sürdürülmeye çalışılmaktadır. Süreçte yaşanan aksaklıkların belirlenmesi, olumlu ya da olumsuz deneyimlerin değerlendirilmesi yoluyla iyileştirme boyutunda önemli adımlar atılabilecektir (Bozkurt, 2020). “Covid-19” ya da halk arasında sıkça kullanılan haliyle “Korona” adlı salgının dünya çapında oluşturduğu etki

ve değişimin hayati alanlardan biri olan öğretim sürecindeki etkilerini, yine bu süreçte yaşanan aksaklıkları ve varsa çözüm önerilerini belirleyebilmek ayrı bir önem arz etmektedir. Geleneksel yüz yüze öğretim uygulamalarına zorunlu olarak ara verilmesi sonrası, alt yapısı hazır olan ya da profesyonel destek alan öğretim kurumları uzaktan eğitim uygulamalarına yönelmişlerdir. Bu aşamada öğrenciler kadar öğretmenler ve yakın gelecekte görev alacak öğretmen adayları da bu durumdan etkilenmişlerdir. Özellikle sınıf ortamında yüz yüze öğretim sağlama konusunda normalleşme sürecinde sorunlar yaşanabileceği de öngörüldüğünden bu araştırmada yakın gelecekte öğretim kurumlarında görev alacak öğretmen adayları üzerinde pandeminin oluşturduğu etkilerin kavramsal düzeyde belirlenebilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmada Covid-19 virüsüne bağlı olarak gerçekleşen pandemi sürecinin öğretmen adayları üzerinde oluşturduğu etkiler incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırma kapsamında belirlenen alt problemler şu şekildedir:

- Öğretmen adayları “Korona/Covid-19” tıbbi terimine ilişkin nasıl bir zihinsel yapıya sahiptir?
- Öğretmen adayları “pandemi” ya da “salgın” terimlerine ilişkin hangi zihinsel imgelere sahiptir?
- Öğretmen adaylarının virüs kavramına ilişkin ürettiği metaforlar ve özellikleri nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Öğretmen adayları Covid-19 salgınının hangi yaşamsal değişimlere sebep olduğunu düşünmektedir?
- Öğretmen adayları salgının öğretmenlik mesleğinin özelliklerine etkisi konusunda neler düşünmektedir?
- Öğretmen adaylarının salgının yaşandığı dönemde görev yapması durumunda kullanabileceği iletişim imkanları ve ulaşım uygulamaları nelerdir?

1.YÖNTEM

Bu çalışmada 2020 TR Dizin Dergi Değerlendirme Kriterleri 8. maddesinde belirtilen araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

1.1.Araştırma Deseni

Pandemi süreci etkilerinin belirlenmesine yönelik gerçekleştirilen bu araştırmada katılımcı görüşlerine dayalı olarak sürece ve süreç ile ilişkilendirilen kavramlara yönelik görüşlerin incelenmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda güncel olguların gerçek yaşam ile ilişkilendirilerek veri kaynaklarıyla incelenmesi durum çalışması deseni kapsamında ele alınmaktadır. Bireysel bakış ve görüşlere bağlı durumların ele alındığı araştırmalarda değerlendirmelerin yaşanan durum ile bağlantı halinde olması farklı bakış açılarının ortaya çıkmasını ve bağlam değerlendirmelerinin gerçekleştirilmesini sağlamaktadır (Yin, 2009).

1.2.Çalışma Grubu

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleminin kullanıldığı araştırmada 2019-2020 eğitim öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenimlerini sürdüren 168 öğretmen adayı gönüllü katılım ile çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu araştırmada ölçüt örnekleme kullanımında belirlenen temel kriter Covid-19 Pandemi döneminde uzaktan eğitim uygulaması ile lisans eğitimini sürdürüyor olmak şeklinde belirlenmiştir.

1.3.Veri Toplama ve Veri Analizi

Veri toplama aracının iç geçerliğini sağlamak amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan form beş alan uzmanı öğretim elemanına görüş almak üzere sunulmuş gelen dönütlere dayalı olarak düzenlenen form lisans öğrenimlerini sürdüren dokuz öğretmen adayına pilot çalışma olarak uygulanmıştır. Yapılan bu uygulamalar ile formda yer alan soruların iç geçerliği belirlenmiştir.

Veri toplama işlemi bu araştırmaya yönelik hazırlanan ve uzman görüşleri doğrultusunda geliştirildikten sonra Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Etik Kurulundan izni alınmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak çevirim içi sistem üzerinden gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların her biri için bir kod belirlenerek belgeler bu kodlar aracılığıyla numaralandırılmıştır.

Veri analizi aşamasında içerik analizi tekniğinde yararlanılarak betimleyici kategoriler ve oradan hareketle daha detaylı bakış ortaya koymaya yardımcı olması beklenen yorumlayıcı (Baltacı, 2017) alt kategoriler belirlenmiştir. Araştırmada yer alan ana kategoriler, alt amaçlar doğrultusunda oluşturulmuş ve bu konuda alan uzmanı üç öğretim üyesinden görüş alınarak Miles & Huberman (1994) tarafından ortaya konan görüş birliği ve görüş ayrılığını esas alan hesaplama tekniği ile $r=0.87$ güvenilirlik değeri hesaplanmıştır. Her bir ana kategori alt bulguları oluşturmaktadır. Ardından öğretmen adaylarının görüşme sorularına vermiş oldukları cevaplardan hareketle ilgili alt kategoriler oluşturulmuş ve ilişkileri dahilinde ana temalar altında toplanmıştır.

2.BULGULAR

Pandemi sürecinin öğretmen adayları üzerinde oluşturduğu etkinin incelendiği altı farklı boyuta ilişkin bulgular alt başlıklar halinde sıralanmıştır.

2.1.“Korona” / “Covid-19” Terimlerine İlişkin Zihin İmgeleri

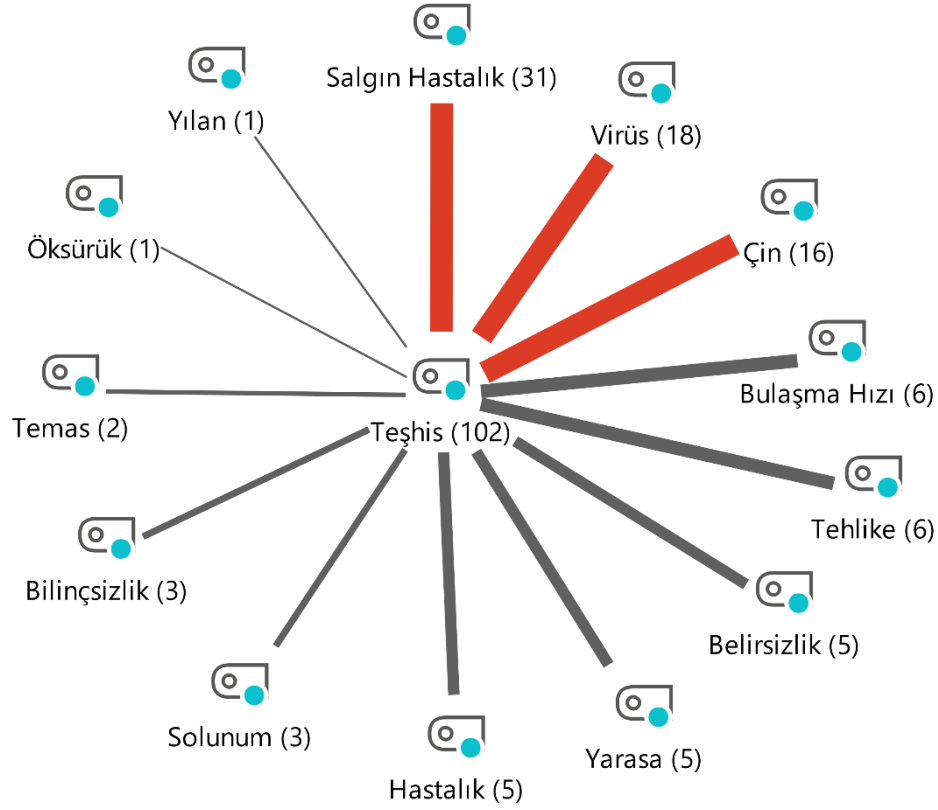
Öğretmen Adaylarının “Korona” / “Covid-19” kavramlarına ilişkin sunduğu görüşler Zihin İmgeleri şeklinde belirlenen ana kategori altında toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve belirtilen görüşleri ifade eden frekans değerleri Tablo 1, Şekil 1, Şekil 2, Şekil 3, Şekil 4 ve Şekil 5’teki gibidir:

Tablo 1: Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) Dağılımı

Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”)	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Teşhis	78	46,43	46,43
Sonuç	59	35,12	35,12
Önlem	57	33,93	33,93
Duyuşsal Özellikler	32	19,05	19,05
Tedavi	17	10,12	10,12
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 1 incelendiğinde Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) kategorisi ile ilişkilendirilen 5 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 5 alt kategori arasından en fazla %46,4 oranında 78 öğretmen adayının “Teşhis” alt kategorisinden bahsetmiş oldukları görülmektedir. Yüksek oranda öğretmen adayları tarafından görüş olarak belirtilen diğer alt boyutlar incelendiğinde “Sonuç” alt kategorisine ilişkin %35,1 oranında 59 öğretmen adayının, “Önlem” alt kategorisine ilişkin %33,9 oranında 57 öğretmen adayının, “Duyuşsal Özellikler” alt kategorisine ilişkin %19 oranında 32 öğretmen adayının görüş belirttiği görülmektedir. “Tedavi” alt kategorisine ilişkin ise öğretmen adaylarının %10,1’lik bir değer ile en düşük düzeyde görüşlerinin yansıdığı belirlenmiştir.

Teşhis, Sonuç, Önlem, Duyuşsal Özellikler ve Tedavi şeklinde sunulan bu alt kategoriler içerisinde farklı boyutları barındırmakta ve öğretmen adayları tarafından belirtilen görüşleri açıklamaktadır. Bu alt kategoriler yaratıcı kodlama istatistiğinden yararlanılarak Şekil 1, Şekil 2, Şekil 3, Şekil 4 ve Şekil 5’te sunulmuştur.

Şekil 1: Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) Kategorisinde Yer Alan Teşhis Boyutunun Alt Bileşenleri

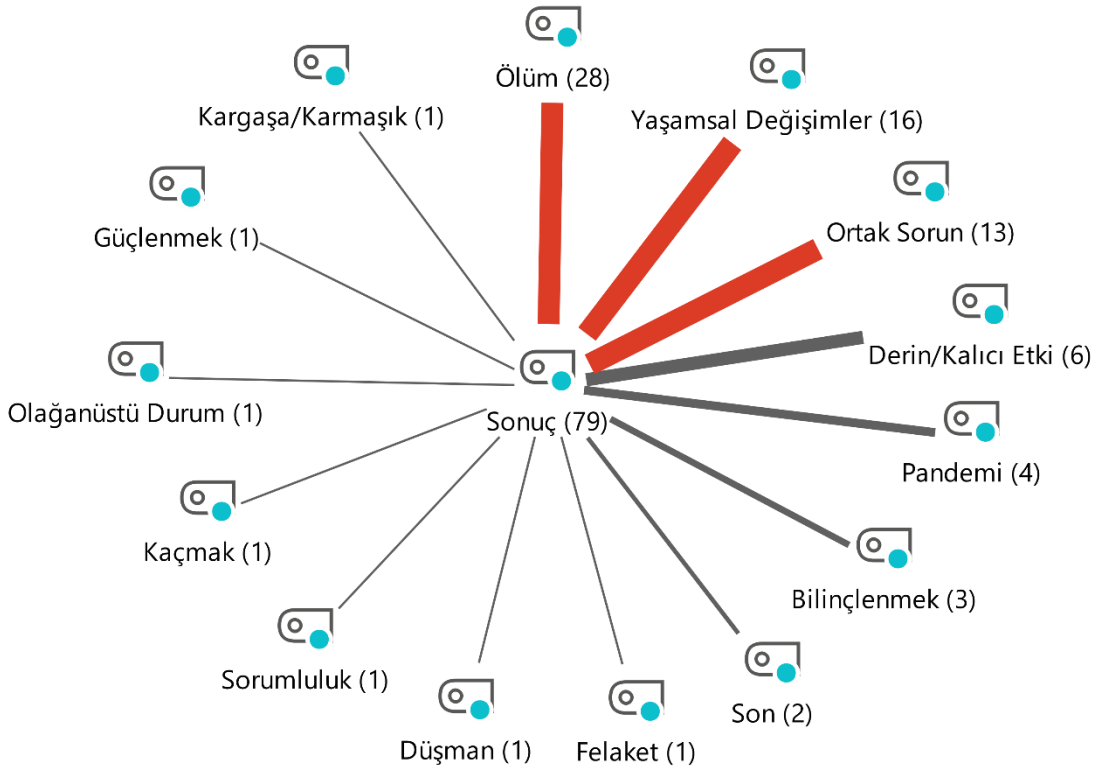
Şekil 1 incelendiğinde Teşhis boyutuna ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 102 ifadenin 31 frekans değerine sahip olmak üzere çoğunlukla Salgın Hastalık şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Yüksek frekans değerine sahip olan diğer boyutlar Virüs (n=18) ve Çin (n=16) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) kategorisinde yer alan Teşhis alt boyutuna yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler şu şekildedir:

“K127: Korona ya da Kovid 2019 dendiğinde aklıma ilk salgın kavramı gelir. Çünkü şimdiye kadar salgın kavramı hayatımızda kullandığımız ama genellikle gribal enfeksiyonlarda adı geçen basit bir kavramdı. Ancak koronadan sonra salgın kavramı benim için çok daha ciddi bir anlam ifade etmeye başladı.”

“K63: Korona ya da Kovid 2019 dendiğinde aklıma ilk ölümcül bir virüs gelir. Çünkü mevcut durumlarda hala bir tedavisi ve aşısı bulunmadığından her gün birçok insan hayatını kaybetmektedir.”

“K19: Korona ya da Kovid 2019 dendiğinde aklıma ilk Çin gelir. Çünkü yayılma noktası orası olduğu için çağrışım yapıyor.”

Şekil 2: Zihin İmgeleri ("Korona" / "Covid-19") Kategorisinde Yer Alan Sonuç Boyutunun Alt Bileşenleri

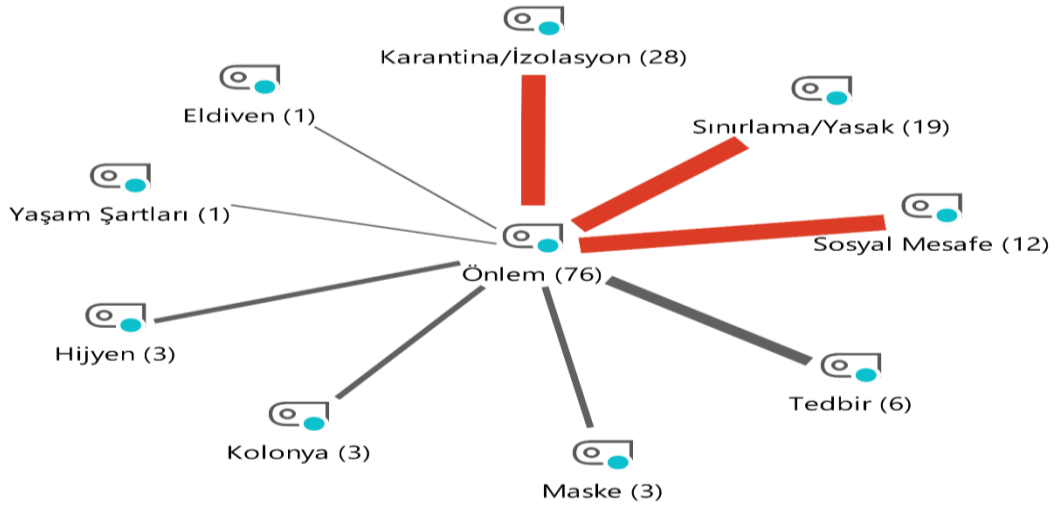
Şekil 2 incelendiğinde Sonuç boyutuna ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 79 ifadenin 28 frekans değerine sahip olmak üzere çoğunlukla Ölüm şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Benzer şekilde yüksek frekans değerine sahip olan diğer boyutlar Yaşamsal Değişimler (n=16), Ortak Sorun (n=13), Derin/Kalıcı Etki (n=6) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Zihin İmgeleri ("Korona" / "Covid-19") kategorisinde yer alan Sonuç alt boyutuna yönelik belirttikleri görüşler şu şekildedir:

"K92: Korona ya da Kovid 19 dendiğinde aklıma ilk özgürlüğün kısıtlanması ve acı bir son gelir. Çünkü henüz tedavisi olmadığı için bizler birden bu durumun içine düştük. Ve bu korkuyu, ölümü görmek ve yaşamak zorunda olmamız haksızlıktır."

"K132: Korona ya da Kovid 19 dendiğinde aklıma ilk duraksamış hayat gelir. Çünkü salgının yayılmaması için insanlar evlerinden dışarı çıkmamak zorunda. Bunun sonucunda da hayat büyük bir şekilde duraksamış durumda."

"K52: Korona ya da Kovid 19 dendiğinde aklıma ilk yaşanan ölümler ve çekilen acılar gelir. Çünkü her gün belki bu virüsün yaydığı ölümden daha fazla insan ölüyor olabilir ama bu virüs genç, yaşlı, zengin, fakir ayırt etmiyor ve ölüme ne kadar yakın olduğumuzu hatırlatıyor."

Şekil 3: Zihin İmgeleri ("Korona" / "Covid-19") Kategorisinde Yer Alan Önlem Boyutunun Alt Bileşenleri

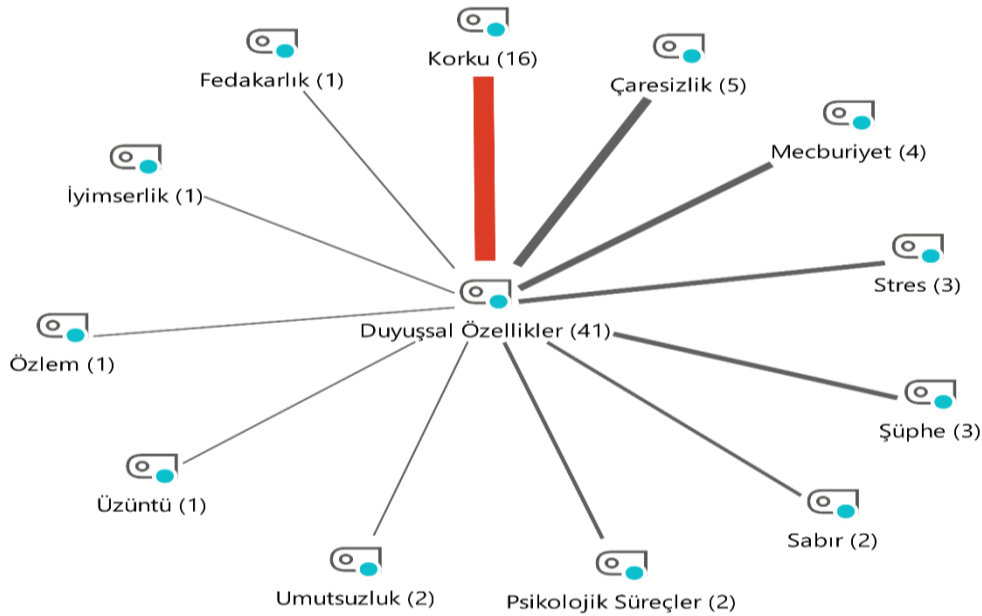
Şekil 3 incelendiğinde Önlem boyutuna ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 76 ifadenin 28 frekans değerine sahip olmak üzere çoğunlukla Karantina/İzolasyon şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Ardından yüksek frekans değerine sahip olan diğer boyutlar Sınırlama/Yasak (n=19), Sosyal Mesafe (n=12), Tedbir (n=6) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Zihin İmgeleri ("Korona" / "Covid-19") kategorisinde yer alan Önlem alt boyutuna yönelik belirttikleri görüşler şu şekildedir:

"K29: Korona ya da Kovid 19 dediğinde aklıma ilk karantina gelir. Çünkü yayılım hızını yavaşlatmak için sürekli bu kavram üzerine tartışmalar oldu."

"K161: Korona ya da Kovid 19 dediğinde aklıma ilk yasaklar gelir. Çünkü son dönemlerde hayatımız yasaklar çerçevesinde şekilleniyor."

"K11: Korona ya da Kovid 19 dediğinde aklıma ilk mesafe kavramı gelir. Çünkü insanlar bu süreçte birbirlerinden uzak kaldılar. Ayrıca geçmişteki normal yaşantılarına duydukları özleme eşlik eden "O değerini bilmediğim günler artık çok uzakta." düşüncesinin de pek çok insana acı verdiğini düşünüyorum."

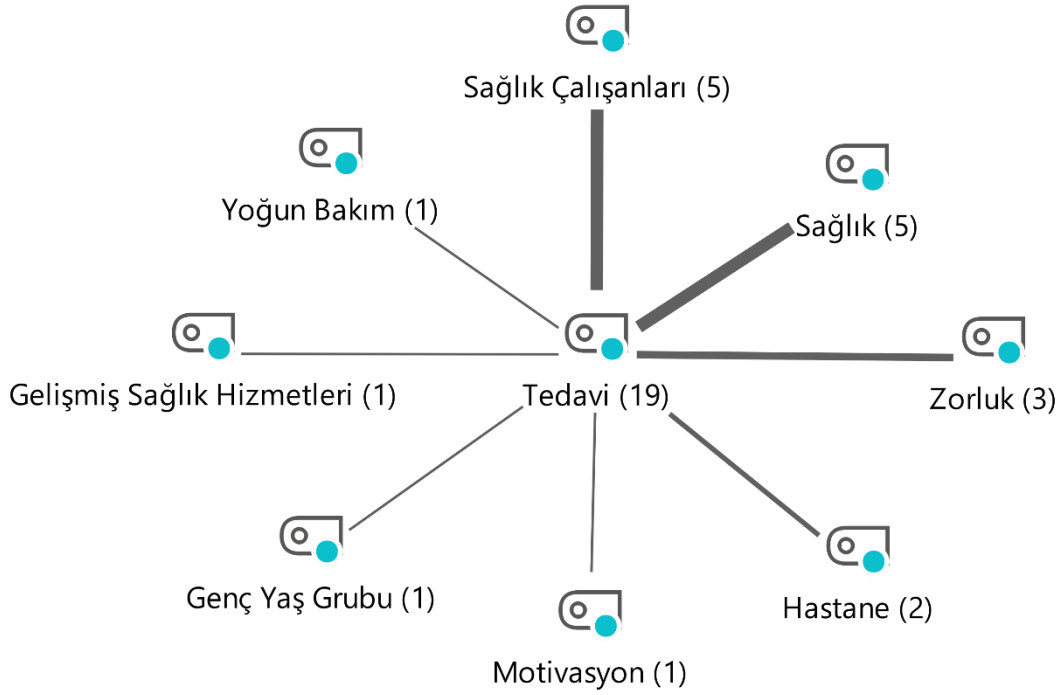
Şekil 4: Zihin İmgeleri ("Korona" / "Covid-19") Kategorisinde Yer Alan Duyuşsal Özellikler Boyutunun Alt Bileşenleri

Şekil 4 incelendiğinde Duyuşsal Özellikler boyutuna ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 41 ifadenin 16 frekans değerine sahip olmak üzere çoğunlukla Korku şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Yüksek frekans değerine sahip olan diğer boyutlar Çaresizlik (n=5) ve Mecburiyet (n=4) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) kategorisinde yer alan Duyuşsal Özellikler alt boyutuna yönelik belirttikleri görüşler şu şekildedir:

“K103: Korona ya da Kovid 19 dendiğinde aklıma ilk korku gelir. Çünkü aldığımız her nefeste bu hastalığa yakalanma düşüncesi korkumu daha da büyütür.”

“K156: Korona ya da Kovid 19 dendiğinde aklıma ilk Çin’de ortaya çıkan bizlerin özgürlüğünü kısıtlayan ölümcül bir hastalık gelir. Çünkü, aylardır evdeyiz ve bu hastalıktan korkuyorum.”

Şekil 5: Zihin İmgeleri (“Korona” / “Covid-19”) Kategorisinde Yer Alan Tedavi Boyutunun Alt Bileşenleri

Şekil 5 incelendiğinde Tedavi boyutuna ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 19 ifadenin 5 frekans değerine sahip olmak üzere çoğunlukla Sağlık Çalışanları şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Benzer şekilde frekans değerine sahip olan diğer boyutlar Sağlık (n=5) ve Zorluk (n=3) şeklinde sıralanmaktadır.

2.2. “Pandemi” / “Salgın” Terimlerine İlişkin Zihin İmgeleri

Öğretmen Adaylarının “Pandemi” / “Salgın” kavramlarına ilişkin sunduğu görüşler Zihin İmgeleri şeklinde belirlenen bir diğer ana kategori altında toplanmıştır.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve belirtilen görüşleri ifade eden frekans değerleri Tablo 2’deki gibidir:

Tablo 2: Zihin İmgeleri (“Pandemi” / “Salgın”) Dağılımı

Zihin İmgeleri (“Pandemi” / “Salgın”)	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Duyuşsal Nitelendirmeler	65	38,69	38,92
Hastalık Nitelendirmeleri	63	37,50	37,72
Küresel Nitelendirmeler	63	37,50	37,72
Tehlike Nitelendirmeleri	58	34,52	34,73
Koruyucu Nitelendirmeler	57	33,93	34,13
Sosyal Nitelendirmeler	33	19,64	19,76
Kısıtlayıcı Nitelendirmeler	31	18,45	18,56
Karmaşıklık/Belirsizlik Nitelendirmeleri	30	17,86	17,96
Biçimsel Nitelendirmeler	22	13,10	13,17
Yaratık/Hayvan Nitelendirmeleri	19	11,31	11,38
Siyah Renk Nitelendirmeleri	10	5,95	5,99
Gerçek Dışı Nitelendirmeler	8	4,76	4,79
Ekonomik Nitelendirmeler	7	4,17	4,19
Güncel Haber Nitelendirmeleri	6	3,57	3,59
Teknolojik Nitelendirmeler	4	2,38	2,40
Kodlanmış Belgeler	167	99,40	100
Kodlanmamış Belgeler	1	0,60	-
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 2 incelendiğinde Zihin İmgeleri (“Pandemi” / “Salgın”) kategorisi ile ilişkilendirilen 15 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 15 alt kategori arasından en fazla %38,9 oranında 65 öğretmen adayının belirlenen Duyuşsal Nitelendirmeler alt kategorisi kapsamında görüş belirtmiş oldukları görülmektedir. Diğer alt boyutlardaki dağılım incelendiğinde Hastalık Nitelendirmeleri ve Küresel Nitelendirmeler alt kategorilerine ilişkin %37,7, Tehlike Nitelendirmeleri alt kategorisine ilişkin %34,7, Koruyucu Nitelendirmeler alt kategorisine ilişkin %34,1 değeri ile sıralamanın gerçekleştiği görülmektedir. Teknolojik Nitelendirmeler alt kategorisine ilişkin ise öğretmen adayları tarafından düşük oranda bahsedildiği görülmüştür. Bu oran her %2,4'lük bir değer taşımaktadır ve frekans değerleri 4 olarak belirlenmiştir. Toplamda 167 öğretmen adayının Zihin İmgeleri (“Pandemi” / “Salgın”) kategorisi üzerinde görüş belirtirken 1 öğretmen adayı bu konu hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının Zihin İmgeleri (Pandemi/Salgın) kategorisinde yer alan boyutlara yönelik belirttikleri görüşlerden kimi örnekler aşağıdaki şekildedir:

“K130: Salgın dendiğinde aklıma ilk gelen şeyi zorluklar, içsel sıkıntı ve pencereden dışarıya bakamayacak kadar yorgun hissetme olarak ifade edebilirim. Çünkü sorumlulukları arttırır, belirli bir mekanda döngü halinde aynı şeyleri yapmak insanı sıkar.”

“K115: Salgın dendiğinde aklıma ilk gelen şeyi acı ve hastalıklarla mücadele olarak ifade edebilirim. Çünkü tarihte birçok zaman diliminde çeşitli salgınlar yaşanmış ve toplumlarda yaralar açmıştır.”

“K14: Salgın dendiğinde aklıma ilk gelen şeyi elden ele dolaşan paralar olarak ifade edebilirim. Çünkü herhangi birinden aldığımız parayı ona da başka biri vermiştir. Ben de ondan aldığım parayı başka birine vereceğim. O para elden ele bir sürü insana dolaşacaktır. Salgın dendiğinde de aklıma para geliyor. Salgın hastalıklar da para gibi kimin eline geçerse ya da kim ona dokunursa onu da hasta ediyor.”

“K150: Salgın dendiğinde aklıma ilk gelen şeyi, herkesi bir tehdit olarak görmek, insanlardan hatta hayvanlardan bile uzaklaşmak olarak ifade edebilirim. Çünkü, insanlar artık hasta olsun veya olmasın aralarına mesafe koyacaklardır, içlerinde hep bir şüphe olacaktır. Artık boğazına

bir şey takılsa öksüren insanlar sana bir bakış atıp uzaklaşacaktır. Yolda bayılsan, kalp krizi geçiriyor olsan sana kimse yardım etmeyecek, yanına yaklaşmayacaklardır. Umarım bu böyle olmaz, milletimiz yardımseverdir, vicdanlıdır, sıcakkanlıdır, misafirperverdir ama bu dönemde içimize kapandık, eve kapandık. Umarım bu özelliklerimizi kaybetmeyiz, dikkatli bir şekilde önlemlerimizi alarak devam ettiririz. Tabi ki bu dönemde bu gerekiyor, böyle olması gerekiyor ve ona göre davranıyoruz ve davranmalıyız da. Artık birinin yanına giderken, birini öperken bir kere düşünmek yerine belki beş kere düşüneceğiz ama bu bizim ve sevdiğimizimizin iyiliği için olmuş olacak. Sevdiklerimize sevgimizi kucaklaşarak değil de ondan uzak kalarak belli edeceğiz.”

“K99: Salgın dendiğinde aklıma ilk gelen şey olabildiğince insanlardan uzaklaşmak ve hastalığın bulaşma ihtimalini düşünerek çok iyi korunmak olarak ifade edebilirim. Çünkü çeşitli önlemler alınmazsa salgının önüne geçemeyiz.”

2.3.“Virüs” Kavramına İlişkin Oluşturulan Metaforlar

Öğretmen Adaylarının “Virüs” kavramına ilişkin oluşturduğu anlamsal ifadeler “Metaforlar” şeklinde belirlenen ana kategori altında toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve alt kategorilere ilişkin frekans değerleri Tablo 3’te gösterilmektedir:

Tablo 3: “Virüs” Kavramına İlişkin Metaforların Dağılımı

Metaforlar	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Yayıma/Bulaşma	49	29,17	29,70
Yıkıcı Etki	36	21,43	21,82
Küresel	28	16,67	16,97
Anlaşılması Zor	24	14,29	14,55
Ölümcül	18	10,71	10,91
Önlem	18	10,71	10,91
Savunmasız	11	6,55	6,67
Ani/Hızlı	11	6,55	6,67
Kalıcı Etki	11	6,55	6,67
Korku	7	4,17	4,24
Farklı Etkiler	6	3,57	3,64
Savaşmak	5	2,98	3,03
Görsel Benzerlik	5	2,98	3,03
Hatırlatıcı/Öğretici	4	2,38	2,42
Sürekli	4	2,38	2,42
Engel	4	2,38	2,42
Değişim	4	2,38	2,42
Bilinçsizlik	3	1,79	1,82
İntikam	3	1,79	1,82
İnsan İhtiyacı	2	1,19	1,21
Kodlanmış Belgeler	165	98,21	100
Kodlanmamış Belgeler	3	1,79	-
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 3 incelendiğinde “Virüs” Kavramına İlişkin Metaforlar kategorisi ile ilişkilendirilen 20 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 20 alt kategori arasından %29,7’lik değerle 49 öğretmen adayının ilk sırada “Yayıma/Bulaşma” alt kategorisinden bahsetmiş oldukları görülmektedir. Yüksek oranda öğretmen adayları tarafından görüş olarak belirtilen diğer alt boyutlar incelendiğinde “Yıkıcı Etki” alt kategorisine ilişkin %21,8 oranında 36 öğretmen adayının, “Küresel” alt kategorisine ilişkin %17 oranında 28 öğretmen adayının, “Anlaşılması Zor” alt kategorisine ilişkin %14,5 oranında 24 öğretmen adayının,

“Ölümcül ve Önlem” alt kategorilerine ilişkin %10,9 değerle 18 öğretmen adayının görüş belirttiği görülmektedir. İnsan İhtiyacı alt kategorisine ilişkin ise metaforik ifadeye oldukça az sayıda öğretmen adayının görüş belirttiği anlaşılmaktadır. Bu oran her %1,2’lik bir değer taşımaktadır ve frekans değerleri 2 olarak belirlenmiştir. Toplamda 165 öğretmen adayı “Virüs” Kavramına İlişkin Metaforlar kategorisi üzerinde görüş belirtirken 3 öğretmen adayı bu konu hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının Metaforlar (Virüs) kategorisinde yer alan boyutlara yönelik belirttikleri görüşler şu şekildedir:

“K34: Virüs bence su birikintisine atılan taş gibidir. Çünkü, önce eylemsiz olan su bir taşın bünyesine girmesiyle onu dalgalandırır ve böylece su eylem haline geçer. Su dalgacıkları titreşerek etrafa yayılmaya devam eder. Bir süre sonra bu dalgalanma biter ve su tekrar durağan hale gelir. Ama başlangıçtaki durumdan tek bir farkla. Artık su birikintisinde mevcut bir taş vardır.”

“K144: Virüs tehlikeli ve adaletli bir top gibidir. Çünkü yaşlısı, genci, fakiri, zengini demeden bulaşan her kişiyi ya öldürüyor ya da süründürüyor.”

“K79: Virüs dedikodu gibidir. Çünkü kimden çıktığı, nereden çıktığı belli değildir ve herkese yayılır. Ortamda bulunup hiçbir şey yapmayan, suçu olmayan da etkilenir.”

“K138: Virüs esneme gibidir. Çünkü virüs gibi dokunmakla geçmiyor ama görme ile geçiyor. Biz görebildiğimiz şeylere karşı duyarlı olduğumuz kadar göremediğimiz bakterilere karşı da duyarlı olup dikkat etmeliyiz.”

2.4.Salgın Sonrası Meydana Gelen Yaşamsal Değişimler

Öğretmen adaylarının salgın süreciyle birlikte bu süreçte meydana gelen durumları ve değişimleri belirttiği görüşler Yaşamsal Değişimler şeklinde belirlenen ana kategori altında toplanmıştır.

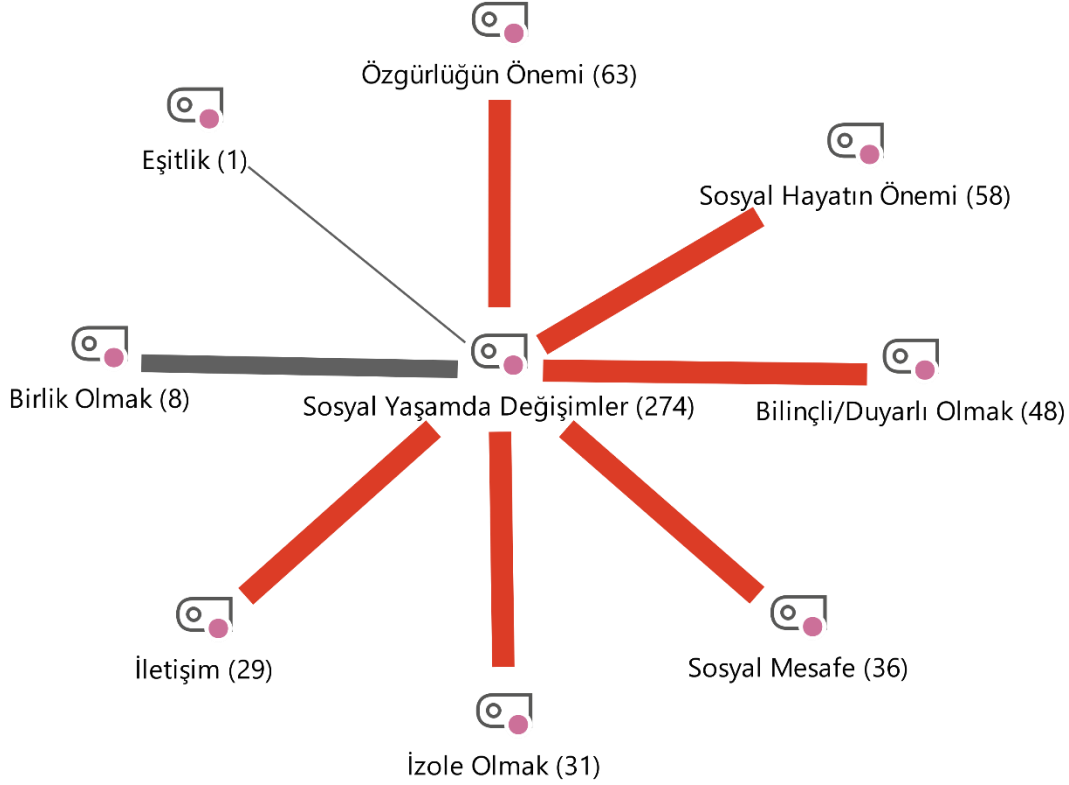
Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve belirtilen görüşleri ifade eden frekans değerleri Tablo 4, Şekil 6, Şekil 7 ve Şekil 8’deki gibidir:

Tablo 4: Yaşamsal Değişimler Kategorisine İlişkin Dağılım

Yaşamsal Değişimler	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Sosyal Yaşamda Değişimler	141	83,93	83,93
Günlük Rutinlerde Değişimler	119	70,83	70,83
Duygusal Süreçlerde Değişimler	110	65,48	65,48
Kodlanmış Belgeler	168	100	100
Kodlanmamış Belgeler	0	0	-
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 4 incelendiğinde “Yaşamsal Değişimler” kategorisi ile ilişkilendirilen 3 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 3 alt kategori arasından en fazla sayıda (n=141) öğretmen adayının görüş belirttiği alt kategorinin “Sosyal Yaşamda Değişimler” olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılım gösteren öğretmen adayları tarafından görüş olarak belirtilen diğer alt boyutlar incelendiğinde Günlük Rutinlerde Değişimler alt kategorisinin %70,8 (n=119), “Duygusal Süreçlerde Değişimler” alt kategorisinin %65,5’lik bir değerle sıralandığı aynı tablodan anlaşılmaktadır. Tüm katılımcıların cevap verdiği bu kategoride alt kategorilere yönelik dağılım incelendiğinde birden fazla alt kategoriye yönelik cevaplar veren katılımcı olduğu da tablo 4’den anlaşılmaktadır.

Sosyal Yaşamda Değişimler, Günlük Rutinlerde Değişimler ve Duygusal Süreçlerde Değişimler şeklinde adlandırılan bu alt kategoriler içerisinde farklı boyutları barındırmakta ve öğretmen adayları tarafından belirtilen görüşleri açıklamaktadır. Bu alt kategoriler yaratıcı kodlama istatistiğinden yararlanılarak Şekil 6, Şekil 7 ve Şekil 8’de sunulmuştur.

Şekil 6: Yaşamsal Değişimler Kategorisinde Yer Alan Sosyal Yaşamda Değişimler Alt Kategorisinin Bileşenleri

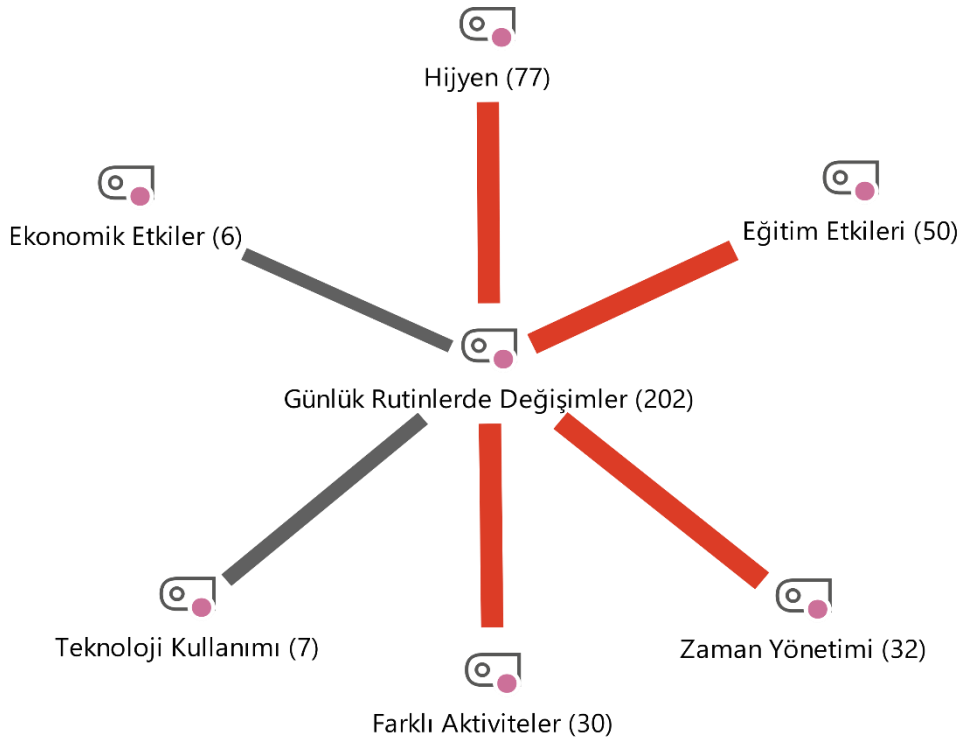
Şekil 6 incelendiğinde Sosyal Yaşamda Değişimler alt kategorisine ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 274 ifadenin 63’ünün “Özgürlüğün Önemi” olarak adlandırılan boyuta yönelik olduğu belirlenmiştir. Bu boyutun ardından en fazla tekrarlanan boyutlar ise sırasıyla; “Sosyal Hayatın Önemi” (n=58), Bilinçli/Duyarlı Olmak (n=48), Sosyal Mesafe (n=36), İzole Olmak (n=31) ve İletişim (n=29) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Yaşamsal Değişimler kategorisinde yer alan Sosyal Yaşamda Değişimler alt boyutuna yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“K128: Yaşanan bu salgın ile hayatımda değişen en önemli şey, sosyalleşemiyorum sevdiğilerimden uzak kalmak huzursuz hissettiriyor. Virüsün özgürlüğümü kısıtladığını düşünüyorum. Özgürlük hayatımın en önemli parçası olmuştur diyebilirim.”

“K143: Bu salgın ile dışarıdaki hayatın, arkadaşlarımızla ve akrabalarımızla görüşmenin, maskesiz bir şekilde nefes alıp vermenin, sevdiğimizle sarılıp öpüşmenin önemini çok iyi anladım.”

“K34: Yaşanan bu salgın ile hayatımda değişen en önemli şey, farkındalık kazanmam olmuştur diyebilirim. Hayatımızın günlük akışında yaşadığımız en ufak şeyin değerini anladım. Okula gitmeyi, arkadaşlarımı, öğretmenlerimi özledim. Özgürlüğün, arkadaşlarımla yüz yüze kurduğum iletişimin değerini bir kez daha anladım. Tüm bunlar için farkındalık kazanmam olmuştur diyebilirim.”

Şekil 7. Yaşamsal Değişimler Kategorisinde Yer Alan Günlük Rutinlerde Değişimler Alt Kategorisinin Bileşenleri

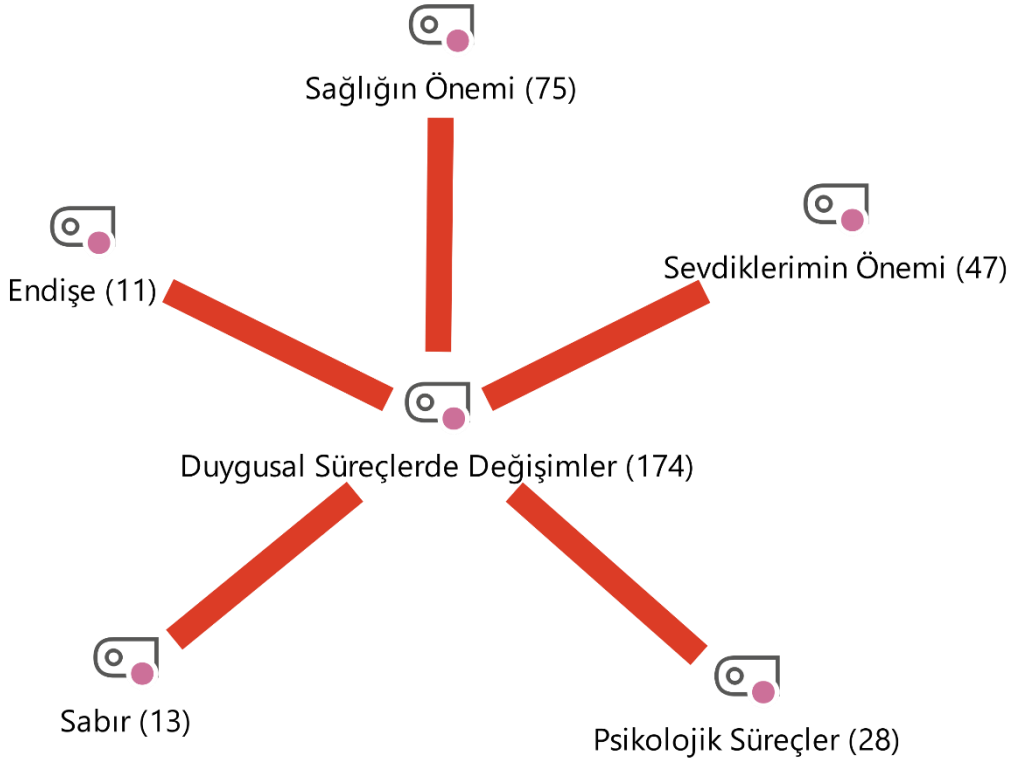
Şekil 7 incelendiğinde Günlük Rutinlerde Değişimler alt kategorisine ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 202 ifade incelendiğinde en yüksek (77) frekans değerine sahip bileşenin “Hijyen” olarak adlandırılan bileşen olduğu görülmektedir. Bu alt kategoride yer alan diğer bileşenler ve frekans değerleri de; “Eğitim Etkileri” (n=50), “Zaman Yönetimi” (n=32) ve “Farklı Aktiviteler” (n=30) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Yaşamsal Değişimler kategorisinde yer alan Günlük Rutinlerde Değişimler alt kategorisine yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“K9: Yaşanan bu salgın sonrası değiştirdiğim davranışlar oldu. Kolonya kullanma alışkanlığı edindim. Sosyallığe ara verdim. Alışveriş sırasında almayacağım eşyalara elimi sürmemeye özen göstermeye başladım.”

“K42: Yaşanan bu salgın sonrası değiştirdiğim davranışlar oldu. “Ben nereye gidiyorum?” sorusunu sorma fırsatı elde ettim kendime. Çünkü fark ettim ki Dünya hiç iyi bir yere doğru gitmiyor. Bu yüzden en azından bireysel olarak bu gidişata bir dur demeliydim. Bu sebeple kendime daha fazla vakit ayırarak hem akademik hem de kişisel olarak daha düzenli olmaya başladım, kendimle ilgili farkındalığım arttı.”

“K68: Yaşanan bu salgın ile hayatımda değişen en önemli şey kendimi tanımak için ve hayatımda kendimi geliştirmek istediğim alanlara yönelmek için çok fazla boş geçen vaktimin ortaya çıkmış olması olmuştur diyebilirim.”

Şekil 8. Yaşamsal Değişimler Kategorisinde Yer Alan Duygusal Süreçlerde Değişimler Alt Kategorisinin Bileşenleri

Şekil 8 incelendiğinde Duygusal Süreçlerde Değişimler alt kategorisine ilişkin öğretmen adayları tarafından toplamda belirtilen 174 ifadenin 75’i “Sağlığın Önemi” şeklinde adlandırılan bileşende yer aldığı görülmektedir. Bu alt kategoride yer alan diğer bileşenler ise “Sevdiklerinin Önemi” (n=47) ve “Psikolojik Süreçler” (n=28) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının Yaşamsal Değişimler kategorisinde yer alan Duygusal Süreçlerde Değişimler alt kategorisine yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler şu şekildedir:

“K34: Bu salgın ile okulun, sınıfta öğretmenlerimizle göz teması kurarak ve jest mimikler kullanarak aldığımız eğitimi, arkadaşlarımla geçirdiğim her bir dakikanın, hastanelerin, doktorların, sağlık çalışanlarının ve sağlığın önemini çok iyi anladım.”

“K83: Bu salgın ile yakın bir dostla içilen bir bardak çayın, edilen muhabbetin önemini çok iyi anladım.”

“K41: Yaşanan bu salgın sonrası değiştirdiğim davranışlar oldu. Sakin bir yapım vardı. Daha sinirli ve agresif davranışlarım ortaya çıktı.”

2.5.Salgının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Etkileri

Öğretmen adaylarının salgın süreciyle birlikte yaşanan değişimlere ve yeni düzene uyum sağlanabilmesi amacıyla öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri ifade ettiği görüşler Öğretmen Özellikleri şeklinde belirlenen ana kategori altında toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve belirtilen görüşleri ifade eden frekans değerleri Tablo 5’teki gibidir:

Tablo 5. Öğretmen Özellikleri Kategorisine İlişkin Dağılım

Öğretmen Özellikleri	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Teknolojiye Hakim	45	26,79	27,95
Yaratıcı	35	20,83	21,74
Sabırlı	34	20,24	21,12
Çözüm Odaklı	22	13,10	13,66
Soğukkanlı	21	12,50	13,04
Uyumlu	18	10,71	11,18
Bilinçli	17	10,12	10,56
Rehber/Lider	16	9,52	9,94
İyimser	15	8,93	9,32
Sakin	15	8,93	9,32
Yenilikçi	13	7,74	8,07
Planlı	13	7,74	8,07
Pratik	10	5,95	6,21
Anlayışlı	8	4,76	4,97
Hoşgörülü	6	3,57	3,73
Dikkatli	6	3,57	3,73
İletişim Becerilerine Sahip	5	2,98	3,11
Üretken	4	2,38	2,48
Özverili	4	2,38	2,48
Dinamik	3	1,79	1,86
Disiplinli	3	1,79	1,86
Güçlü	2	1,19	1,24
Tedbirli	2	1,19	1,24
Etkili Karar Verebilen	2	1,19	1,24
İşbirlikçi	2	1,19	1,24
Objektif	1	0,60	0,62
Ulaşılabilir	1	0,60	0,62
Çalışkan	1	0,60	0,62
Kodlanmış Belgeler	161	95,83	100
Kodlanmamış Belgeler	7	4,17	-
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 5 incelendiğinde Öğretmen Özellikleri kategorisi ile ilişkilendirilen 28 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 28 alt kategori arasından en fazla %28 oranında 45 öğretmen adayının “Teknolojiye Hakim” alt kategorisinden bahsetmiş oldukları görülmektedir. Yüksek oranda öğretmen adayı tarafından görüş olarak belirtilen diğer alt boyutlar incelendiğinde “Yaratıcı” alt kategorisine ilişkin %21,7 oranında 35 öğretmen adayının, Sabırlı alt kategorisine ilişkin %21,1 oranında 34 öğretmen adayının, “Çözüm Odaklı” alt kategorisine ilişkin %13,7 oranında 22 öğretmen adayının, “Soğukkanlı” alt kategorisine ilişkin %13 oranında 21 öğretmen adayının, “Uyumlu” alt kategorisine ilişkin %11,2 oranında 18 öğretmen adayının, “Bilinçli” alt kategorisine ilişkin %10,6 oranında 17 öğretmen adayının, görüş belirttiği görülmektedir. “Objektif”, “Ulaşılabilir” ve “Çalışkan” alt kategorilerine ilişkin ise öğretmen adayları tarafından düşük oranlarda görüş belirtildiği belirlenmiştir. Bu oran her alt kategori için %0,6’lık bir değer taşımaktadır ve frekans değerleri 1 olarak belirlenmiştir. Toplamda 161 öğretmen adayı Öğretmen Özellikleri kategorisi üzerinde görüş belirtirken, 7 öğretmen adayı bu konu hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının Öğretmen Özellikleri kategorisinde yer alan alt kategorilere yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“K27: Salgın ile öğretmenlik mesleğinde teknolojiye hakim olması gereken, çözüm odaklı olan, umutsuzluğa düşmeyen, öğrencilerine en iyi şekilde bu süre zarfında yardımcı olan öğretmen özelliklerine sahip olmam gerektiğini anladım.”

“K50: Salgın ile öğretmenlik mesleğinde pratik düşünme, problem çözme, yaratıcı olma, empati kurma özelliklerine sahip olmam gerektiğini anladım.”

“K62: Salgın ile öğretmenlik mesleğinde sabrın çok önemli olduğunu ve öğrencilerimin hep yanlarında olduğumu hissettirmem gerektiğini, hoşgörülü olmam gerektiğini anladım.”

“K91: Salgın ile öğretmenlik mesleğinde sağduyulu, üretken, empati kurabilen, yardımsever, pozitif, yaşanan olası bir krize karşı pratik çözümler üretebilen bir insan özelliklerine sahip olmam gerektiğini anladım.”

“K127: Salgın ile öğretmenlik mesleğinde her türlü koşula uyum sağlayabilen, yenilikleri takip edip sürekli kendini geliştirmeye açık, kriz anlarında soğukkanlılıkla işini yürütebilen öğretmen özelliklerine sahip olmam gerektiğini anladım.”

2.6.Salgın Sürecinde Mesleğe Yönelik İletişim İmkanları

Öğretmen adaylarının salgın süreciyle birlikte yaşanan değişimleri temel alarak süreç içerisinde öğrenciler ile kurulabilecek iletişim yollarını ifade ettiği görüşler “İletişim İmkanları” şeklinde belirlenen ana kategori altında toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevapların incelenmesi sonucu bu kapsamda belirlenen alt kategoriler ve alt kategorilere ilişkin belirtilen görüşlerin frekans değerleri Tablo 6’daki gibidir:

Tablo 6. İletişim İmkanları Kategorisine Yönelik Dağılım

İletişim İmkanları	Öğretmen Adayı	Yüzde	Yüzde(Geçerli)
Görüntülü Arama	81	48,21	50,31
Sesli Arama	46	27,38	28,57
Video Kaydı	29	17,26	18,01
Posta	25	14,88	15,53
Mesaj	24	14,29	14,91
Eğitici Uygulamalar	22	13,10	13,66
Teknoloji	19	11,31	11,80
Sosyal Medya	15	8,93	9,32
Mesafeli Ziyaret	15	8,93	9,32
E-Mail	7	4,17	4,35
Mektup	5	2,98	3,11
Televizyon	2	1,19	1,24
Fotoğraf	2	1,19	1,24
Gazete/Dergi	1	0,60	0,62
Kodlanmış Belgeler	161	95,83	100
Kodlanmamış Belgeler	7	4,17	-
Analiz Edilen Belgeler	168	100	-

Tablo 6 incelendiğinde “İletişim İmkanları” kategorisi ile ilişkilendirilen 14 alt kategorinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşleri incelendiğinde belirlenen 14 alt kategori arasından en fazla %50,3 oranında 81 öğretmen adayının “Görüntülü Arama” alt kategorisinden bahsetmiş oldukları görülmektedir. Yüksek oranda öğretmen adayları tarafından görüş olarak belirtilen diğer alt kategoriler incelendiğinde “Sesli Arama” %28,6, “Video Kaydı” %18, “Posta” %15,5, “Mesaj” %14,9, “Eğitici Uygulamalar” %13,7 ve “Teknoloji” %11,8 şeklinde bir sıralamanın gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Televizyon, Fotoğraf ve Gazete/Dergi alt kategorilerine ilişkin ise öğretmen adayları tarafından düşük frekanslarda görüş belirtildiği belirlenmiştir. Bu oran Televizyon ve Fotoğraf alt kategorileri için %1,2'lik değer taşımakta ve frekans değeri 2 olarak belirlenmiştir. Gazete/Dergi alt kategorisi ise %0,6'lık oranla en düşük değere sahip olduğu belirlenmiştir. Toplamda 161 öğretmen adayı Öğretmen Özellikleri kategorisi üzerinde görüş belirtirken (n=161) 7 öğretmen adayı bu konu hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının “İletişim İmkanları” kategorisinde yer alan boyutlara yönelik belirttikleri görüşlerden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“K65: Salgın sırasında görev yapan bir öğretmen olsaydım öğrencilerime ulaşmak için deneyeceğim yollar şu anda bizim de kullandığımız gibi internet üzerinden olurdu. Videolar çekerek, canlı yayınlar açarak uzaktan gerçekleştirebileceğimiz etkinliklerimizi gerçekleştirirdik. Aileleri ile uygulayabilecekleri etkinlikler önerirdim.”

“K95: Salgın sırasında görev yapan bir öğretmen olsaydım öğrencilerime ulaşmak için deneyeceğim yollar, Teams uygulaması üzerinden canlı yayın açmak veya bilgisayar, internet gibi araç ve gereçlere ulaşamayan öğrencilerim için Whatsapp uygulaması üzerinden dersi anlattığım videolar aracılığıyla ulaşabilmek şeklinde sıralanabilirdi.”

“K92: Salgın sırasında görev yapan bir öğretmen olsaydım öğrencilerime ulaşmak için deneyeceğim yollar; öncelikle numaralarından onlara ulaşır bir grup kurardım. Umut dolu konuşurdum. Bugünlerin geçeceğini söyledim. Ve evde aslında kendilerine üretebilecekleri iş örnekleri sıralardım. Hepsine mektup yollamak, onları mutlu etmek isterdim fakat salgın nedeniyle bu konuda tereddüt yaşadım. İnternet herkesin ulaşabileceği bir yerde ise canlı yayınlarla iletişimi güçlendirdim.”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulguların tartışılarak ulaşılan sonuçlar öncelikli olarak sıralanmış, ardından bulgu ve sonuçlara bağlı olarak getirilen öneriler sunulmuştur.

Öğretmen adaylarının salgın ve bağlamı kapsamında ortaya koydukları görüşler incelendiğinde çoğunlukla Korona/Covid-19 virüs türüne ilişkin özelliklere ve yayılmaya sebep olan durumlara odaklandıkları görülmektedir. Bu yayılmaya bağlı olarak salgın sürecinde meydana gelen tehditler, görüşler arasında sıkça yer almaktadır. Bununla birlikte yaşanan bu süreç öğretmen adayları tarafından bütünsel olarak ele alınmış ve ortaya çıkan sonuçların küresel etkilerinden sıkça bahsedilmiştir. Bu etkilerin yaşamsal değişimlere sebep olması yönünde gerçekleştirilen değerlendirmeler araştırmanın bir başka boyutu olan Yaşamsal Değişimler ana kategorisi ile ilişkilendirilebilmektedir. Bu yaşamsal değişimlerin sebep olduğu en belirgin etkiler günlük yaşam ve sosyal yaşama yansıyan belirtiler olarak ifade edilmektedir.

Zihin imgelerinin bir başka boyutu olan pandemi ve salgın kavramları öğretmen adayları tarafından uzun vadede değerlendirilerek ortaya konan görüşler duyuşsal özellikler çerçevesinde ağırlık kazanmaktadır. Bu görüşlerin benzer şekilde yaşamsal değişimler ve Covid-19 terimine yönelik zihin imgelerinde ortaya çıkan süreç değişimleri ile ilişkili olduğu düşünülebilir. Pandemi süreci boyunca yaşanan olumsuz durumlar, bireylerin duyu durumunu belirgin şekilde etkileyebilmektedir ve günlük yaşamlarıyla birlikte eğitsel süreçlere de yansıyabilmektedir. Ayrıca bu durumlar güncel ihtiyaçları şekillendirebilmekte ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda öğrenme – öğretme süreçlerine yön verilebilmektedir. Söz konusu değerlendirme benzer şekilde Sarı ve Nayır (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Pandemi sürecinde belirlenen sorunlar yeni fırsatları oluşturarak yeni eğitim algısının şekillenmesi için dayanak oluşturmaktadır. Arslan (2020) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmen Adayları Perspektifinden Pandemi Öncesi ve Sonrası Öğrencilere Kazandırılması Gereken 21. Yüzyıl Becerilerinin Belirlenmesi” başlıklı çalışmada öğretmen adaylarının pandemi öncesi dönemde öğrenme ve yenilik becerisine bakış ve istekliliklerinde pandemi

sonrası dönemde ciddi anlamda azalma olduğu bulgusunu ortaya konmuştur. Bu bulgunun mevcut araştırmada ulaşılan değişim üzerindeki duyuşsal özelliklerin etkisi bulgusu ile paralellik oluşturduğu söylenebilir.

Güncel eğitim ihtiyaçlarının merkeze alınmasıyla birlikte var olan teknoloji kaynaklarının kullanımı ve teknoloji alanında gelişmelere duyulan ihtiyacın öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri etkileyerek eğitsel süreçlere sağlanması gereken uyum konusunda belirleyici olduğu söylenebilir. Yaşanan salgın sonucu uzaktan eğitim ile birlikte meydana gelen değişimler teknoloji kullanımı konusunda sahip olunan niteliklerin önemini öne çıkarmıştır. Bu boyut Öğretmen Özellikleri ve İletişim İmkanları kategorilerinde her iki durum doğrultusunda sıkça belirtilen görüşler arasında yer almaktadır. Niteliğe ilişkin önemin ortaya konduğu bir başka araştırma Güven ve Uçar (2021) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada uzaktan eğitim süreciyle birlikte öğretmen adaylarının iletişimden uzak enformasyona dayalı bir süreç içerisinde eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürdükleri, sınıf ortamından uzak olmanın yanı sıra alt yapı kaynaklı sorunların niteliği düşürdüğü belirlenmiştir. Durum böyle olmakla birlikte süreç içerisinde zaman tasarrufu, süreklilik, derse ulaşılabilirlik boyutlarının avantaj sağladığı yine aynı araştırmada bulgu olarak ortaya konmuştur.

Öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler kapsamında sıkça söz edilen sabır özelliğinin gereksinimi salgın sürecine yönelik ihtiyaçlar arasında yer alırken Doğan ve İmamoğlu (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada öğretmen adaylarının salgın öncesi ve sonrası sabır puanları karşılaştırdıkları araştırmada ulaşılan sonuçlar incelendiğinde kişiler arası ve toplam sabır puanlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Sabır boyutuna duyulan ihtiyacın ve bu boyutta ortaya çıkan sonucun bu kapsamda farklılaştığı görülmektedir.

Benzer şekilde tarafından gerçekleştirilen araştırmada Teknoloji Kullanımı ve Yenilikçilik alt boyutlarında Atasoy, Özden ve Kara (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada teknoloji kullanımı kapsamında yürütülen derslere yönelik memnuniyeti ile yenilikçi özellikler arasında güçlü korelasyon değerlerine ulaşılmıştır. Benzer şekilde öneriler boyutunda belirgin sonuçların öne çıktığı Karahan, Bozan ve Akçay (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada eğitsel süreçlerde iletişim imkanlarının geliştirilmesine duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır. Bu durum karşılaşılan engeller, öğrenme ortamı kapsamında değerlendirilerek sorunlar ve çözüm önerileri kapsamında mevcut araştırma ile benzer nitelikte sonuçların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

ÖNERİLER:

Araştırmada yola çıkılan temel amaç ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda getirilebilecek öneriler şöyle sıralanabilir:

- Öğretmen adaylarının Korona / Covid -19 kavramlarına yönelik geliştirdikleri imgelere bakıldığında Tedavi boyutundaki görüşlerin diğer boyutlara göre sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu durum incelenen konunun hızlı değişim gösteren yapısından kaynaklanabilir. Bu sebeple gelecekteki araştırmalarda konu ile ilişkili tedavi boyutu tekrar değerlendirilerek elde edilen görüşler karşılaştırılabilir.
- Pandemi süreciyle birlikte sosyal yaşamdaki değişimler sıkça vurgulanarak elde edilen görüşlerde duyuşsal nitelendirmelere yer verilmiştir. Gerçekleştirilecek araştırmalar sosyal öğrenme teorileriyle incelenerek kuramsal çıkarımlarda bulunulabilir.
- Temel amaca dayalı olarak teknoloji hakimiyetinin katılımcılar tarafından süreç boyunca sıkça ele alındığı belirlenmiştir. Bu noktada teknoloji kullanımı hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından önem taşımaktadır. Teknoloji kullanımının desteklenmesi ve etkilerinin gözlemlenebilmesi için dijital araç etkilerinin incelendiği deneysel araştırmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, A. (2020). Öğretmen Adayları Perspektifinden Pandemi Öncesi ve Sonrası Öğrencilere Kazandırılması Gereken 21. Yüzyıl Becerilerinin Belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim Özel Sayısı, 553-571. DOI: 10.37669/milliegitim.779446
- Atasoy, R., Özden, C., ve Kara, D. N. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Yapılan E-Ders Uygulamalarının Etkililiğinin Öğrencilerin Perspektifinden Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(6), 95-122.
- Baltacı, A. (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Süreci ve Pandemi Sonrası Dünyada Eğitime Yönelik Değerlendirmeler: Yeni Normal ve Yeni Eğitim Paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (COVİD-19) Pandemisi ve Pedagojik Yansımaları: Türkiye’de Açık Ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Doğan, E. ve İmamoğlu, O. (2020). Üniversite Eğitimi Alan Öğrencilerin Korona Virüs Salgını Sürecinde Sabır Eğilimlerinin Araştırılması. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 315-314. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44382>.
- Guan, W. J., Ni, Z. Y., Hu, Y., Liang, W. H., Ou, C. Q., He, J. X., ... & Zhong, N. S. (2020). Clinical characteristics of coronavirus disease 2019 in China. *New England journal of medicine*, 382(18), 1708-1720.
- Güven, S. ve Uçar, M., (2021). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim ve öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. *Journal of Awareness*. 6(3): 165-183, DOI: 10.26809/joa.6.3.07
- İşman, A. (2011). Uzaktan Eğitim, 4. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karahan, E., Bozan, M. A., ve Akçay, A. O. (2020). Sınıf Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Pandemi Sürecindeki Çevrim İçi Öğrenme Deneyimlerinin İncelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 201-214. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44348>.
- Kürtüncü, M. ve Kurt, A. (2020). COVID-19 Pandemisi Döneminde Hemşirelik Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Konusunda Yaşadıkları Sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, 2nd ed., Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sarı, T., ve Nayır, F. (2020). Pandemi Dönemi Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 959-975. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44335>.
- UNESCO. (2020h). Exams and assessments in COVID-19 crisis: fairness at the centre. <https://en.unesco.org/news/exams-and-assessments-covid-19-crisis-fairness-centre> web adresinden 24 Ocak 2021 tarihinde edinilmiştir.
- World Health Organization, (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): Situation report, 72. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20200401-sitrep-72-covid-19.pdf>. Erişim Tarihi: 05.01.2021
- Yin, R. K. (2009). *Applications of Case Study Research*. 2nd edn. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Zhong, B. L., Luo, W., Li, H. M., Zhang, Q. Q., Liu, X. G., Li, W. T., & Li, Y. (2020). Knowledge, Attitudes, And Practices Towards COVID-19 Among Chinese Residents During The Rapid Rise Period of the COVID-19 Outbreak: A Quick Online Cross-Sectional Survey. *International Journal Of Biological Sciences*, 16(10), 1745-1752.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

The spread of the distance education process, the participation of the students in the process, brought about differentiation in the management of distance education systems. In this sense, in education and training processes that take place in a virtual structure, it is necessary to take into account the environment structure and design, as well as online qualifications and make plans in this direction (İşman, 2011). Evaluating the disruptions and positive or negative experiences in changing situations will enable to approach the related problems from different perspectives depending on the experience, and to take steps towards the problem in the dimension of improvement (Bozkurt, 2020). For this reason, it is of particular importance to determine the effects, disruptions and, if any, solution proposals, in the teaching process, which is one of the vital areas of the impact and change caused by the epidemic called Covid-19 or Corona as it is frequently used among the public. After the compulsory interruption of traditional face-to-face teaching practices, educational institutions with ready infrastructure or professional support have turned to distance education practices. At this stage, as well as students, teachers and prospective teachers who will take charge in the near future have been affected by the corona pandemic. In this study, it is aimed to determine the effects of the pandemic on the teacher candidates who will work in educational institutions in the near future, at a conceptual level. In this study, the effects of the pandemic process due to the Covid-19 virus on teacher candidates were examined.

Methodology

In this research, which was carried out to determine the effects of the pandemic process, it is aimed to examine the perceptions of the process and the concepts associated with the process, based on the views of the participants. In this context, the examination of existing thoughts, perceptions related to concepts or situations is handled within the scope of phenomenology design. In the study, in which criterion sampling, one of the purposive sampling methods, was used, 168 pre-service teachers studying at Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education in the 2019-2020 academic year formed the study group with voluntary participation. In the data analysis phase, using the content analysis technique, descriptive categories and interpretative (Baltacı, 2017) sub-categories that are expected to help reveal a more detailed view were determined. The main categories in the research were created in line with the sub-purposes, and the $r=0.87$ reliability value was calculated with the calculation technique based on the consensus and disagreement put forward by Miles & Huberman (1994) by taking the opinions of three faculty members who are experts in the field.

Findings

When the answers of the teacher candidates are examined, it is seen that there are 5 sub-categories associated with the Mind Images ("Corona" / "Covid-19") category. When the opinions of the pre-service teachers on this concept are examined, it is seen that 78 pre-service teachers mentioned the Diagnosis sub-category with a maximum rate of 46.4% among the 5 sub-categories determined. When the other sub-dimensions, which are highly stated as opinions by the pre-service teachers, are examined, the opinions of 59 pre-service teachers at the rate of 35.1%, 57 pre-service teachers with the rate of 33.9% regarding the Precaution sub-category, and 32 pre-service teachers with the rate of 19% regarding the Affective Characteristics sub-category are examined. appears to be stated. Regarding the treatment sub-category, it was determined that the views of the pre-service teachers were reflected at the lowest level with a value of 10.1%. These sub-categories, which are presented as Diagnosis, Outcome, Prevention, Affective Characteristics and Treatment, contain different dimensions and explain the opinions expressed by the pre-service teachers. It is seen that there are 15 sub-categories associated with the Mind Images ("Pandemic" / "Epidemic") category. It is seen that there are 20 sub-categories associated with the Metaphors Related to the Concept of "Virus" category. It is seen that there are 3 sub-categories associated with the "Vital Changes" category. It is seen that there are 28 sub-categories associated with the "Teacher Characteristics" category. There are 14 sub-categories associated with the "Communication Opportunities" category.

Conclusion and Discussion

When the opinions of the teacher candidates within the scope of the epidemic and its context are examined, it is seen that they mostly focus on the characteristics of the Corona/Covid-19 virus type and the situations that cause the spread. Due to this spread, the threats that occurred during the epidemic process are frequently among the views. The concepts of pandemic and epidemic, which are another dimension of mind images, are evaluated by pre-service teachers in the long term and the opinions put forward gain weight within the framework of affective characteristics. It can be thought that these views are similarly related to vital changes and process changes that occur in mind images for the term Covid-19. It can be said that the use of existing technology resources and the need for developments in the field of technology, with the current educational needs at the center, affect the qualifications that teachers should have and are determinative in the adaptation to educational processes. The changes that have occurred as a result of distance education as a result of the epidemic have highlighted the importance of qualifications in the use of technology.